

BEVEZETŐ

1944 végén, 1945 első hónapjaiban erőszak és kegyetlenkedés hulláma söpört végig a délvidéki falvakon és városokon. A történetírásban „a magyarok elleni partizán megtorlás” vagy a „még hidegebb napok” név alatt ismert eseménysorozat nem volt más, mint közönséges népirtás. A történeteket évtizedeken át mély hallgatás övezte. A tényeket vagy elhallgatták, vagy eufemisztikusan és leegyszerűsítve „a magyarok elleni kilengéseknek” bélyegezték ezeket. Bár a magyarországi és szerbiai történészek és kutatók egy része foglalkozott a témával, azonban nem mindig jutottak a megfelelő publikálási lehetőségekhez. Az 1990-es évektől kezdődően a helyzet némileg megváltozott, egyre többet tudtunk meg a vérengzések politikai háttéréről, a döntési mechanizmusokról, azonban az egyik legfontosabb tisztázásra váró kérdés: az áldozatok számára vonatkozóan mind a mai napig megválaszolatlan maradt. Ezzel kapcsolatban több elmélet is született, sőt bizonyos mértékű „számháború” zajlik a szakmán belül, de amíg az illetékes szerb levéltárak nem nyílnak meg a történészek, kutatók előtt, amíg nem lesz módunk a tudományos és kritikus szempontokat figyelembe véve az ott tárolt forrásanyagot feldolgozni, addig az áldozatok számáról nem lehet felelősségteljesen nyilatkozni. Ugyanakkor érdemes elmerengeni az emberiség akkori helyzetén, s azon, hogy miféle ideológia jegyében, s zászlaja alatt követték el a borzalmas tetteket.

Szomorú tény, hogy a 65 évvel ezelőtti véres eseménysorozat — mely árnyékot vetett a két nagy történelmi múlttal rendelkező nemzet viszonyára — alig, vagy egyáltalán nem kap helyet a mai magyar oktatásban. Az igazságot — bármennyire fáj is — ki kell mondani. Az igazság nem állhat meg az amúgy is egyre átjárhatóbb országhatáron.

Jelen kötet anyaga a 2009. október 15-én Zentán elhangzott előadásokból áll. A konferencia szervezőit: a Csongrád Megyei és a Zentai Történelmi Levéltárat az a cél vezérelte, hogy elősegítse a kutatásokat, valamint ismertesse a legújabb eredményeket. A kötetet elsősorban a fiatal generációnak szánjuk, hisz tudniuk kell, hogy a történelmet nem tudjuk megváltoztatni, a múltat nem felejthetjük el, de a mi kezünkben van a közös és békés jövő biztosítása a következő nemzedékeknek.

Szerkesztők

